

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติตนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ตามค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของคนไทย

เล่มที่ ๑

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ

ชั้นประถมศึกษาปีที่

๒

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักค่านิยม ๑๒ ประการของคนไทย เป็นแนวคิดทางวิชาการในการสร้างพลังให้กับคนในชาติ ด้วยการปลูกฝัง “ความเชื่อ” ในคุณธรรมความดี เพื่อที่จะผลักดันให้การทำงานสำเร็จตาม เป้าหมายและวัตถุประสงค์ ค่านิยมเป็นสิ่งที่ยึดถือ ยึดมั่นอย่างยั่งยืนในการปฏิบัติที่ นำมาซึ่งพฤติกรรมอันดีงามของคนในสังคม ค่านิยมเป็นความเชื่อจึงทำให้ยอมรับ และนำไปสู่การปฏิบัติด้วยความเต็มใจ ควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กเมื่อ เติบโตขึ้นจะยึดมั่นในการปฏิบัติตนเป็นคนดี เป็นกำลังที่เข้มแข็งของสังคมและ ประเทศชาติในอนาคต

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการปฏิบัติตนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของคนไทย ชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัด กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม โดยมุ่งส่งเสริมให้ นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จนเกินเป็น คุณลักษณะที่ดีติดตัวนักเรียน ตามความมุ่งหมายของรัฐบาลและ ความมุ่งหมาย ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	๑
สารบัญ	๒
มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้	๓
คำแนะนำสำหรับครูผู้สอน	๔
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	๕
ตอนที่ ๑ ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยม	
แนวคิด	๖
กิจกรรมที่ ๑ เหตุการณ์ของส้ม	๗
กิจกรรมที่ ๒ เด็กไทยเด็กดี	๗
ตอนที่ ๒ ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของคนไทย	
แนวคิด	๙
กิจกรรมที่ ๓ เพลงค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ	๑๑
ทดสอบหลังเรียน	๑๒
เฉลยแบบทดสอบและกิจกรรม	๑๕
บรรณานุกรม	๑๘

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส ๓.๑ ป.๒/๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ส ๓.๑ ป.๒/๒ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย

ส ๓.๑ ป.๒/๓ แสดงพฤติกรรมในการยอมรับ ความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติของบุคคลอื่น ที่แตกต่างกัน โดยปราศจากอคติ

ส ๓.๑ ป.๒/๔ เคารพในสิทธิ ของตนเองและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมที่ ๑ แล้ว นักเรียนสามารถ

๑. บอกความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้
๒. บอกความหมายของค่านิยมได้
๓. ระบุค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ได้
๔. บอกค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของคนไทยได้

คำแนะนำ สำหรับครูผู้สอน

ชุดกิจกรรมที่ ๑

สาระการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมที่ ๑

๑. ความหมายของคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์
๒. ความหมายของค่านิยม
๑. ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของคนไทย

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะเล่มที่ ๑ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรม ๑ ชั่วโมง ในการจัดกิจกรรมควรจัดกิจกรรมตามลำดับดังนี้

๑. นักเรียนอ่านแนวคิด สาระการเรียนรู้ให้เข้าใจ จากนั้นปฏิบัติตามกิจกรรมตามลำดับ ๑-๓ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจกรรมและเตรียมอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม

๒. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมครบทั้ง ๓ กิจกรรมแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

๓. ผู้สอนควรศึกษาชุดกิจกรรมเสริมทักษะนี้ให้เข้าใจ โดยศึกษาร่วมกับคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อให้รู้ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม จะช่วยให้ทำกิจกรรมได้สะดวกและราบรื่นยิ่งขึ้น

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะชุดนี้ เป็นกิจกรรมสำหรับนักเรียนใช้ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของคนไทย เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์และเพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนต้องปฏิบัติตนดังต่อไปนี้

๑. ฟังคำแนะนำจากครูผู้สอนในการปฏิบัติกิจกรรมทุกกิจกรรม
๒. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมกับครูและเพื่อนในห้องเรียนด้วยความตั้งใจ
๓. อ่านแนวคิด สาระความรู้ และคำชี้แจงให้เข้าใจก่อนการปฏิบัติกิจกรรมทุกกิจกรรม
๔. กระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม หากมีปัญหาให้ปรึกษาเพื่อนหรือครูผู้สอน
๕. ร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนทุกคนอย่างมีเหตุผล
๖. ให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียนเพื่อประเมินผลทางการเรียนตามคำแนะนำของครูผู้สอน
๗. นักเรียนสามารถตรวจคำตอบการทำกิจกรรมของตนเองได้จากภาคผนวกท้ายเล่ม

ตอนที่ ๑

ความหมายของคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และค่านิยม

นิยาม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับบุคคล อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้าน คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และจิตสำนึกเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะพลเมืองไทย

ค่านิยม คือ ความคิด ความเชื่อ การยึดถือนำไปใช้เป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและกำหนดการกระทำของตนเอง

ตัวอย่างเช่น แดงเชื่อว่า การนำสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนมาใช้เป็นสิ่งไม่ดี เมื่อแดงเก็บสตางค์ได้ แดงก็นำไปคืนเจ้าของตามความเชื่อของตนเอง แสดงให้เห็นว่า แดงมีค่านิยมที่ดีก่อน จึงแสดงพฤติกรรมที่ดีตามมา

พฤติกรรมที่ดี ที่เป็นที่ยอมรับและต้องการของคนในสังคม คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมนั้น นั่นเอง

คำสั่ง

เหตุการณ์ของส้ม

กิจกรรมที่ ๑

ให้นักเรียนรวมกลุ่มกับเพื่อน กลุ่มละ ๓ คน ฟังครูอ่านเหตุการณ์ต่อไป่นี้ แล้วช่วยกันตอบคำถาม

ส้มอาศัยอยู่กับแม่ ถึงแม้จะมีฐานะยากจน แต่แม่ก็สอนส้มเสมอให้เป็นคนซื่อสัตย์ วันหนึ่งส้มต้องเดินทางเข้าเมืองเพื่อไปทำธุระ ส้มมีเงินติดตัวเพียง ๓๐ บาท เธอจึงต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด เมื่อขึ้นรถโดยสาร คนขายตั๋วถามว่าอายุเกิน ๑๒ ปีหรือยังถ้าเกินต้องจ่ายเต็มราคาคือ ๑๐ บาท วันนี้ส้มอายุ ๑๒ ปีกับอีก ๑ วัน เมื่อล้วงในกระเป๋าเหลือเงินเพียงเล็กน้อย ทำให้ส้มอยากจะโกหกคนขายตั๋วเหลือเกิน แต่ส้มมีความเชื่อว่าคนคดโกงเป็นคนไม่ดี คนไม่ซื่อสัตย์ จะไม่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ส้มจึงตัดสินใจบอกว่า ส้มอายุเกิน ๑๒ ปีแล้ว และจ่ายเงินค่าตั๋วเต็มราคา อย่างสบายใจ

ค่านิยมหรือความเชื่อของส้ม คืออะไร

๑.😊

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของส้มที่แสดงออกมาคืออะไร

๒.😊

ถ้านักเรียนเป็นส้ม จะทำเหมือนส้มหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓.😊

คำสั่ง

เด็กไทยเด็กดี

กิจกรรมที่ ๒

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ☺ ในวงกลมหน้าภาพที่ควรเป็น
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กไทย ตามความคิดของนักเรียน

๑ ข้อ พร้อมกับบอกเหตุผลประกอบ

แยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้ง

ประหยัด อดออม

ใฝ่หาความรู้

ตอนที่ ๒

ค่านิยมหลัก

๑๒ ประการของคนไทย

แนวคิด

ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของคนไทย คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่คนไทยทุกคน ควรจะปลูกฝังให้เกิดกับตนเอง โดยเฉพาะเยาวชนไทย และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันจนเป็นนิสัย เพื่อให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการนี้ เป็นแนวคิดของนายกรัฐมนตรี คนที่ ๒๙ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของคนไทย ประกอบด้วย

๑. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
๓. กตัญญู ต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์
๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
๕. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
๖. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
๗. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
๘. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
๙. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๑๐. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
๑๑. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
๑๒. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

คำชี้แจง

เพลงค่านิยม ๑๒ ประการ

ให้นักเรียนฟังเพลง ค่านิยม ๑๒ ประการ
แล้วฝึกร้องพร้อมกันให้คล่องแคล่ว

เพลง ค่านิยม ๑๒ ประการ

คำร้อง โดย พันเอก สมศักดิ์ เตียสุวรรณ

ทำนอง/เรียบเรียงเสียงประสาน โดย ร้อยเอก สุระชัย ถวิลไพร

ขับร้อง โดย นางสาว กฤติญา สาริกา

จัดทำโดย กองดุริยางค์ทหารบก

หนึ่ง รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

สอง ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทนได้

สาม กตัญญู พ่อแม่ สุดหัวใจ

สี่ มุ่งใฝ่ เล่าเรียน เพียรวิชา

ห้า รักษา วัฒนธรรม ประจำชาติ

หก ไม่ขาด ศีลธรรม ศาสนา

เจ็ด เรียนรู้ อธิปไตย ของประชา

แปด รักษา วินัย กฎหมายไทย

เก้า ปฏิบัติ ตามพระ ราชดำรัส

สิบ ไม่ขาด พอเพียง เลี้ยงชีพได้

สิบเอ็ด ต้อง เข้มแข็ง ทั้งกายใจ

สิบสอง ไชริ่ คิดอะไร ให้ส่วนรวม

แบบทดสอบหลังเรียน ชุดกิจกรรมที่ ๑

- คำชี้แจง ๑. แบบทดสอบนี้มี ๕ ข้อ คะแนนเต็ม ๕ คะแนน เวลา ๕ นาที
๒. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข หรือ ค หน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด

๑. ข้อใดบอกความหมายของ “คุณลักษณะอันพึงประสงค์” ได้ถูกต้อง
- ก. พฤติกรรมที่ติดตัวของคนมาตั้งแต่เกิด
 - ข. ความเชื่อของคนของคนในแต่ละสังคม
 - ค. พฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับและต้องการให้เกิดกับคนในสังคมนั้นๆ

๒. ใครมีค่านิยมอันพึงประสงค์
- ก. ดำทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง เป็นประจำ
 - ข. น้อยขยันตั้งใจทำงานโดยไม่สนใจคนอื่นในสังคม
 - ค. แมวดูแลพ่อแม่เมื่อท่านแก่ชรา

๓. ต้อม เชื่อว่าความขยันหมั่นเพียร ตั้งใจทำงาน จะทำให้ต้อมมีชีวิตที่ดีในอนาคต ความเชื่อของต้อม จะส่งผลต่อพฤติกรรมของต้อมอย่างไร
- ก. ทำงานทุกอย่างด้วยความอดทน มุ่งมั่น
 - ข. นอนตื่นสาย เพื่อให้เวลาแต่ละวันล่วงเลยไป
 - ค. ชอบพูดคุย กับเพื่อนๆ ในที่ทำงาน

๔. ข้อใดไม่ใช่ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของคนไทย

- ก. รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- ข. แข่งขันกับผู้อื่นอย่างเต็มความสามารถ
- ค. รักษาวินัย กฎหมายของประเทศชาติ

๕. การมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามค่านิยมหลักของคนไทยมีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนอย่างไร

- ก. ทำให้นักเรียนเป็นคนเก่ง
- ข. ทำให้นักเรียนเป็นพลเมืองดีของชาติ
- ค. ทำให้นักเรียนเป็นคนรวยของชาติ

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบ

แบบทดสอบหลังเรียน	
ข้อ	เฉลย
๑	ค
๒	ค
๓	ก
๔	ข
๕	ข

แนวคำตอบ

๑. **ตอบ** ค่านิยมหรือความเชื่อของส้ม คือ เชื่อว่า คนคดโกงเป็นคนไม่ดี ไม่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้
๒. **ตอบ** คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของส้มที่แสดงออกคือ ไม่โกงค่าโดยสาร จ่ายค่าโดยสารเต็มราคา
๓. **ตอบ** หากนักเรียนเป็นส้ม จะทำเหมือนส้ม เพราะการคดโกงจะทำให้คนอื่นไม่เชื่อใจ

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน
ตอบถูกต้องพร้อมกับแสดงความคิดเห็นสอดคล้อง สมเหตุสมผล ทั้ง ๓ ข้อ	๓
ตอบถูกต้องพร้อมกับแสดงความคิดเห็นสอดคล้อง สมเหตุสมผล ทั้ง ๒ ข้อ	๒
ตอบถูกต้องพร้อมกับแสดงความคิดเห็นสอดคล้อง สมเหตุสมผล ทั้ง ๑ ข้อ	๑

กิจกรรมที่ ๒ เด็กไทยเด็กดี

แนวคำตอบ

ภาพที่ ๑ เหตุผลประกอบ การแยกขยะก่อนทิ้ง จะทำให้จัดเก็บง่าย ขยะ
บางอย่างสามารถนำมาใช้ประโยชน์ซ้ำได้

ภาพที่ ๒ เหตุผลประกอบ การประหยัด อดออม ทำให้เรามีเงินใช้จ่ายไม่
ลำบากในอนาคต

ภาพที่ ๓ เหตุผลประกอบ การใฝ่หาความรู้ จะทำให้เรามีความรู้สามารถ
นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียน การทำงานได้

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน
ให้เหตุผลประกอบได้สอดคล้อง ชัดเจน เป็นเหตุเป็นผลกัน	๓
ให้เหตุผลสอดคล้องกับภาพเหตุการณ์เป็นส่วนใหญ่ แต่ยังไม่ชัดเจน	๒
ให้เหตุผลประกอบไม่ได้ หรือเหตุผลไม่สอดคล้อง กับภาพเหตุการณ์	๑

กิจกรรมที่ ๓ เพลงค่านิยม ๑๒ ประการ

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน
ร้องเพลงได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว	๓
ร้องเพลงได้ถูกต้อง แต่ยังไม่คล่องแคล่ว	๒
ร้องเพลงไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน หรือ ร้องเพลงไม่ได้	๑

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ.(๒๕๕๑). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช**

๒๕๕๑. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
ทิตินา แคมมณี และคณะ.(๒๕๕๔). **การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน:**

การศึกษาพหุภรณ์. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รัฐบาลไทย. (๒๕๕๓). **ประกาศการสร้างความนิยมหลัก ๑๒ ประการของคนไทย.**

[ออนไลน์] [http://www.thaigov.go.th/th/government-
th๑/item/๙๐๗๑๕.html](http://www.thaigov.go.th/th/government-th๑/item/๙๐๗๑๕.html). เข้าถึง ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗.

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. (๒๕๕๑) **คุณธรรม จริยธรรม.**

กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษา. (๒๕๕๗). **แนวทางดำเนินการส่งเสริม**

ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ. อุดรธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๔.